118 (539)
Декабрь
17
1939 во
Номерлöн дон 8 ур

Став странаясса пролетарийяс, отувтчöй!

КОЛХОЗНИК

ВКП(б)
Сыктывдінса
райкомлöн да
райисполкомлöн
орган

Производство вылын коммунистъяслöн авангардноöй роль

Большевистскöй партиялöн XVIII съезд производственноöй первичноöй партийноöй организацияясы сетіс право контролируйтны предприятиеясса администрацияяслысь удж. Съездлöн тайö шуöмыс имеитö ыджыд принципиальноöй тöдчанлун, коді существеннöя вежö партийноöй организацияяс уджлысь пытшкöсса.

Партийноöй организацияяс, торйöн быд коммунист кывкутöны партия водзын, народ водзын асланыс предприятиеяслысь, колхозъяслысь да хозяйственноöй организацияяслысь производственноöй планъяс аскадын тыртöм вöсна. Производственноöй планъяс тыртöм вöсна партийноöй организацияяслöн роль да кывкутöм тöдчымöн содіс. Быд партийноöй организациялöн удж медвойдöр донъявсьö сійöн, кужö-ö сійö обеспечитны предприятиеын, колхозын либö организацияын нормальноöй удж, кыдзи сійö тышкасьö простойяскöд, аварияскöд, удж дисциплина нарушайтысьяскöд.

Сійö предприятиеяс да колхозъяс, кöні уджыс муно партийноöй контроль улын, кöні партийноöй организацияяс тышкасьöны нормальноöй удж лöсьöдöм вöсна, удж дисциплина сувтöдöм вöсна, кöні партийноöй да хозяйственноöй руководительяс кужöмöн сочетайтöны хозяйственноöй уджсö политическöй уджкöд, сэні быд удж муно организованнöя, дружнöя да гырысь öдъясöн, сэні кадын пыртавсьöны производственноöй планъяс.

Паджгаса МТС, кöні коммунистъяс гöгöрвоисны производство вылын ассыныс авангардноöй роль да МТС-са работникъяслысь коллективсö котыртісны ордйысьöм вылö, мöд во нин успешнöя тыртіс ассыс производственноöй плансö. МТС-са коммунистъяс воддза воясын шедöдöм победаяс вылö ланьтöдчытöг, 1939 воын уджалісны нöшта на бурджыка. Тракторноöй уджъяслысь план лои тыртöма 143 прöчент вылö да декабрь 4 лун кежлö эштöдіс став тракторъяс да мукöд сельскохозяйственноöй инвентарь ремонтируйтöм. Таын авангардноöй роль бара жö петкöдлісны коммунистъяс.

Коммунист Иван Корнилович Сивков ёртлöн тракторноöй бригада кольöм во шöркодя быд трактор вылö гöрис 470 гектарöн, а таво быд колесноöй тракторöн бригада гöрис 501 гектарöн. Тракторист коммунист Андрей Максимович Прокушев аслас сменаын гöрис 280 гектар. Тані эм вöшта öти замечательноöй сторона сыын, мый Прокушев ёрт кужис аслас машина бöрся пуктыны бур уход. Сылысь тракторсö ремонтируйтöм вылö, кодöн кык сменаöн гöрисны 570 гектар, лои видзöма сомын 63 шайт!

Производство вылын коммунистъяслöн авангардноöй роль тöдчымöн кыптіс и Нювчимса чугунолитейноöй заводын. Тöдса, мый 1936—1937 воясын Нювчимса завод эз тыртавлы производственноöй планъяс. Мыйын помкаыс вöвлі? Помкаыс вöвлі сыын, мый сэні партийноöй организация сэки вöлі ичöт на да сылöн производство вылö влияйтöмыс эз тöдчы. Мöд делö öні. Парторганизация быдмис. Быдмис сійö эз случайноöй йöзöн, а производство вывса медбур стахановецъясöс партия радъясö примитöмöн да найöс цеха начальникъясö да бригадиръясö выдвигайтöмöн. Завод ассыс чужöмбансö регыдöн вежис. Производство вылын коммунистъяс юрнуöдöмöн, кодöн веськöдлö парторг Шеболкин ёрт, завод ассыс производственноöй планъяс тырталö содтöдöн.

Коммунистъяс ассыныс авангардноöй роль петкöдлöны и вöрлэдзöмын. Быдöнлы тöдса Ыб вöрпунктса знатноöй вöрлэдзысь-стахановец Степан Демидович Мальцевлöн нимыс. Мальцев ёрт öні Гузиенко методöн звено котыртöмöн да уджалöмöн быд пöрöдчысьлысь производительностьсö кыпöдіс воддза серти 50 прöчент вылö унджык.

Но такöд öттшöтш эмöсь на и сэтшöм партийноöй организаторъяс, кодъяс оз кыпöдны производство вылын коммунистъяслысь авангардноöй роль. Паль МТС бердса парторганизация (Парторгыс Афанасьев) политическöй удж оз сочетайт производственноöй могъяскöд. Та бöрын абу и шензяна, мый МТС республикаын став уджъяс кузя муно медбöрын. Производственноöй планъяс оз тыртавсьыны. Коммунистъяслöн производство вылын авангардноöй роль сідз жö оз тыдав и Шошка вöрпунктса парторганизацияын.

Промышленностьын, видзму овмöсын—быд производствоын коммунистъяс долженöсь петкöдлыны авангардноöй роль. Коммунистъяслы асланыс личноöй пример вылын колö котыртны беспартийноöй массаöс ВКП(б) XVIII съездöн сувтöдöм историческöй могъяс олöмö пöртöм вылö, коймöд сталинскöй пятилетней план срокысь водз тыртöм вылö.

„Седов“ ледоколл дрейфуйтан районын

„СЕДОВ“ ЛЕДОКОЛЛЛöН БОРТ, 15. (ТАСС-лöн радиоспецкор). Töрыт „Седов“ дрейфуйтан районын вöлі неуна кымöра. Температура—28 градус кöдзыд. Пöльтіс 4 балл вына рытыв вой тöв. Йиялöн ветлöмъяс эз вöв. Вочöма магнитноöй наблюдение. Öні судно дрейфуйтö лун вылö, асыввывланьнеуна веськöдчöмöн. Вуджим 83-öд параллель, определитім координатъяс 82 градус да 57,1 минут войвыв широта да 6 градус да 33 минут асыввыв долгота. Судно вылын ставыс благополучнö. Ставöн бодрöйöсь да здоровöсь.

Н БЕКАСОВ.

Советско-германскöй договор кузя ратификационноöй грамотаясöн вежласьöм

БЕРЛИН, 14. (ТАСС)). Декабрь 14 лунö 12 час лунын Германияын СССР-са полномочноöй представитель Шкварцев ёрт да иностранноöй делöяс кузя германскöй министр фонн Риббентроп вежласисны ратификационноöй грамотаясöн СССР да Германия костын дружба да граница айылысь договор 1939 вося сентябрь 28 лунö Москваын кырымалöм кузя, аа сідзжö 1939 вося октябрь 4 лунö Москваын сы дінöö кырымалöм содтöд протокол кузя. Ратификационноöй грамотаясöн, протоколöн да картаясöн вежласигöнн СССР-са полпред Шкварцев ёрт да иностранноöй делöяс кузя министр фонн Риббентроп вежласисны дженьыдик речьясöн.

Оперативноöй сводка

Ленинградскöй военноöй округсаа штаблöн

Декабрь 15 лун чöжöнн миян войска **Мурманскöй** направлениеын босьтісны **Сальми-Ярви** местечкоо **Петсамосянь** (туй кузя) 60) километр лунвылын. **Ухтинскöй** направлениеын мунісны водзö государственноöй границасянь 128 километр. **Петрозаводскöй** направлениеын босьтісны **Леппясилта** сикт да полустанок. **Кексгольмскöй** направлениеын миян наступление развивайтчö успешнöя.

Омöль поводдя вöсна авиациялöн боевöй действиеяс эз вöвны.

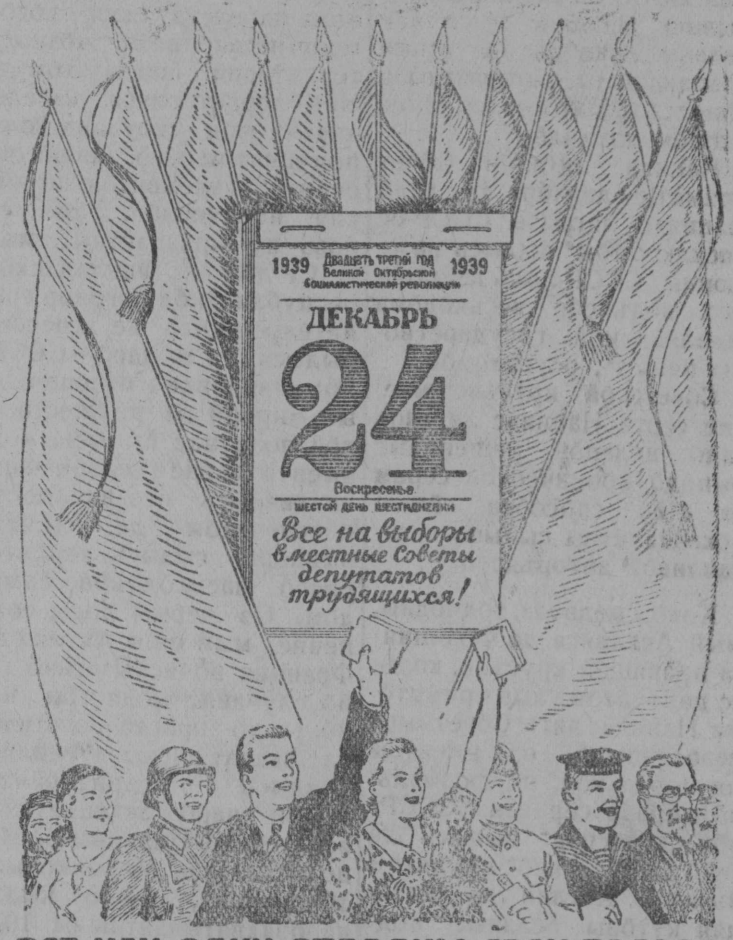

ВСЕ КАК ОДИН ОТДАДИМ СВОИ ГОЛОСА ЗА КАНДИДАТОВ СТАЛИНСКОГО БЛОКА КОММУНИСТОВ И БЕСПАРТИЙНЫХ!

Генерал Лайдонерлöн телеграмма

Народноöй комиссаръяс Сöветса председатель В. М. Молотовлы

Джуджыд удовлетворение чувствоöн казьтыла миянлысь личноöй встреча да Москваын меöн колльöдöм лунъяс. Радушнöя примитöмысь кора Тіянöс, Господин Председатель, примитны сьöлöмсянь благодарность.

Эн öткажитöй передайтны Господин Иосиф Виссарионович Сталинлы менсьым джуджыд уважение чувствояс.

Генерал ЛАЙДОНЕР.

Эстонскöй армияса главнокомандующöй генерал Лайдонерлы телеграмма

Зэв признательöн Тіянлы, Господин Главнокомандующöй, сьöлöмсянь чолöмалöмысь да Тіянöн выразитöм чувствоясысь. Лэдзöй висьтавны уверенность сыын, мый СССР-ö Тіян волöм служитас Эстонияса да Сöветскöй Союзса народъяслысь всесторонней плодотворноöй сотрудничество водзö ёнмöдöмлы.

МОЛОТОВ.

Генерал Лайдонерлöн телеграмма

СССР-са Оборона кузя Наркомлы Маршал К. Е. Ворошиловлы

Сöветъяслысь страна эновтöмöн, висьтала Тіянлы, Господин Маршал, менсьым искренней благодарность сердечноöй приёмысь, кодöс сетінныд меным да менам офицеръяслы. Верита, мый миян личноöй встреча послужитас СССР-са вооруженноöй вынъяс да эстонскöй армия костын, а сідзжö кыкнан государство костын дружественноöй отношениеяс ёнмöдöмлы.

Генерал ЛАЙДОНЕР.

Эстонскöй армияса главнокомандующöй Генерал Лайдонерлы телеграмма

Благодарита Тіянöс, Господин Генерал, дружескöй телеграммаысь. Ме тырыйö юка Тіянлысь мнение, мый миян личноöй тöдмасьöм кутас служитны Эстонскöй Республикаса армия да Красноöй Армия костын дружба водзö ёнмöдан делöлы.

Маршал К. ВОРОШИЛОВ.

Нацияяс лигалӧн медбӧръя решение

ТАСС-лӧн ЮӦРТӦМ

ТАСС-ӧс уполномочитӧма передайтны Нацияяс лигаысь СССР-ӧс „исключитӧм“ йылысь Нацияяс лига Сӧветлӧн декабрь 14 лунся резолюциялы авторитетнӧй сӧветскӧй кругъясыслысь татшӧм донъялӧм.

Нацияяс лигалӧн Сӧвет примитіс декабрь 14 лунӧ Нацияяс лигаысь СССР-ӧс „исключитӧм“ йылысь резолюция „СССР-лысь действиеяс, кодъясӧс веськӧдӧма финляндскӧй государстволы паныд“, осудитӧмӧн.

Сӧветскӧй кругъяс мнение серти Нацияяс лигалӧн тайӧ нелепӧй решениеыс кыпӧдӧ ироническӧй серам да сійӧ способен сӧмын оскандалитны сылысь незадачливӧй авторъяссӧ.

Колӧ, медводз, тӧдчӧдны, мый Англияса да Францияса правящӧй кругъяс, кодъяс диктуйтӧм улын примитӧма Нацияяс лига Сӧветлысь резолюциясӧ, оз имеитны ни моральнӧй, ни формальнӧй право сёрнитны СССР-лӧн „агрессия“ йылысь да тайӧ „агрессиясӧ“ осудитӧм йылысь. Англия да Франция кутӧны асланыс подчинениеын набӧн важӧн нин захватитӧм зэв гырысь территорияяс Азияын, Африкаын. Найӧ дзик неважӧн отклонитісны Германиялысь мирнӧй предложениеяс, кодъяс вайӧдісны война ӧдйӧджык помалӧмӧ. Найӧ стрӧитӧны ассыныс политикасӧ война „победнӧй помӧдз“ водзӧ нуӧдӧм вылын. Тайӧ обстоятельствоясыс нин, кодъяс эрдӧдӧны Англияса да Францияса правящӧй кругъяслысь агрессорскӧй политикасӧ, долженӧсь вӧлі эськӧ заставитны найӧс лоны скромнӧйджыкӧн агрессия определитан делӧын да гӧгӧрвоны, медбӧрын, мый Англияса да Францияса правящӧй кругъяс лишитісны асьнысӧ и моральнӧй и формальнӧй правоысь сёрнитны кодлӧн кӧ „агрессия“ йылысь да торйӧн нин СССР-сянь „агрессия“ йылысь.

Колӧ, водзӧ, пасйыны, мый Сӧветскӧй Союз да Финляндия костын отношениеяс урегулируйтӧма взаимопомощь да дружба йылысь договорӧн, кодӧс заключитӧма тавося декабрь 2 лунӧ Финляндскӧй Демократическӧй Республикаса Народнӧй правительство да СССР-са правительство костын. Тайӧ договорнас тырвыйӧ обеспечитӧма мирнӧй отношениеяс СССР да Финляндия костын да дружественнӧя разрешитӧма кыкнан сторонасӧ удовлетворитӧмӧн, кыдзи Финляндиялысь независимость да Ленинградлысь безопасность обеспечитан вопросъяс, сідзи и Финляндиялысь территория СССР территория щӧт весьтӧ карельскӧй районъяс Финляндияӧд ӧтлаӧдӧмӧн паськӧдан вопросъяс. Кыдзи тӧдса, СССР передайтӧ тайӧ договор сертиыс Финляндиялы 70 сюрс квадратнӧй километр, 100 сюрс морт сайӧ население-ӧн Финляндиялӧн территория вылӧ вежӧмӧн размернас 4 сюрс километрысь этшаджык 25 сюрс гӧгӧр морт населениеӧн. Йӧзлысь территория захватитӧм да сійӧ территорияса населениесӧ мӧд государстволы подчинитӧм кӧ являйтчӧ основнӧй элементӧн агрессия понятиелӧн, то оз позь не признайтны, мый СССР-лӧн Финляндскӧй республикаӧд договор свидительствуйтӧ не агрессия йылысь, а мӧдарӧ—СССР-лӧн Финляндия отношениеын мирнӧй да дружественнӧй политика йылысь, коді имеитӧ аслас цельӧн Финляндиялысь независимость обеспечитӧм да сылысь вынйӧрсӧ сылысь территориясӧ паськӧдӧмӧн ёнмӧдӧм. Оз вермы лоны сомнение, мый ӧнія Англия да Франция вӧчисны эськӧ тайӧ случайяс мӧдногӧн, найӧ эськӧ прӧстӧ босьтісны да захватитісны Финляндиялысь территориясӧ, кыдзи найӧ захватитісны аслас кадӧ Индиялысь, Индокитайлысь, Марокколысь территория, либӧ кыдзи найӧзахватывайтлісны 1918—1919 воясын Сӧветскӧй Союзлысь территория.

Медбӧрын, колӧ пасйыны, мый СССР да Финляндскӧй республика костын взаимопомощь да дружба йылысь договор тырвыйӧ обеспечивайтӧ тайӧ страна яс костас мир. И буретш сы вӧсна, мый тайӧ договорыс обеспечивайтӧ кыкнан страна костас мир да дружба, СССР оз нуӧд да абу заинтересован нуӧдны война Финляндияӧд. Сӧмын воддза, Маннергейм кликаысь обанкротитчӧм нин финляндскӧй правителььяс оз кӧсйыны тайӧ договорсӧ олӧмӧ пӧртӧм да коймӧд державаяс диктовка улын кӧвъялӧны Финляндиялы СССР-лы паныд война финляндскӧй народлӧн действительнӧй волялы паныд. Нацияяс лига Сӧвет решениелӧн подлиннӧй смыслыс не мир зільӧмын и не финскӧй народӧс поддержитӧмын, а сыын, медым поддержитны Маннергеймлысь обанкротитчӧм клика финскӧй народлы паныд да, буретш сійӧн—ӧзтыны война, кодӧ кыскӧма финляндскӧй народӧс сылӧн волялы паныд Маннергейм кликалӧн провокация вӧсна.

Татшӧм ногӧн, сы пыдди, медым отсавны Германия да англо-французскӧй блок костын война дугӧдӧмлы, мыйын, собственнӧ, и должен эськӧ лоны Нацияяс лигалӧн миссияыс, сійӧ кӧ эськӧ водзӧ колис „мир инструментӧн“, Нацияяс лига Сӧветлӧн ӧнія состав, Финляндияын война провоцируйтысьясӧс — Маннергеймлысь да Таннерлысь кликаӧс поддерживайтан политика провозгласитӧмӧн, сувтіс сідз жӧ и Европа асыв-войвылын вӧйна ӧзтан туй вылӧ.

Буретш тайӧн, Нацияяслӧн лига, сылӧн ӧнія режиссеръяс милӧстьӧн, пӧрис „мирлӧн кутшӧмкӧ инструментысь“, кутшӧмӧн сійӧ вермис лоны, Европаын война поддерживайтӧм да ӧзтӧм кузя англо-французскӧй военнӧй блоклӧн действительнӧй инструментӧ.

Нацияяс лигалӧн татшӧм бесславнӧй эволюция дырйыс лоӧ тырвыйӧ гӧгӧрвоанаӧн сылӧн решениеыс СССР-ӧс „исключитӧм“ йылысь. Господа империалистъяс, кодъяс вознамеритчисны пӧртны Нацияяслысь лига асланыс военнӧй интересъяслӧн орудиеӧ, решитісны придеритчыны первой веськалӧм политикаӧ, медым избавитчыны СССР-ысь, кыдзи дзик ӧти вынысь, коді способен сулавны паныд налӧн империалистическӧй махинацияяслы да разоблачитны налысь агрессивнӧй политикасӧ.

Мый нӧ, сымын лёкджык Нацияяс лигалы да сылӧн усьӧм авторитетлы.

Медбӧръя щӧтын СССР вермас тан кольны выигрышын. Ӧтик-кӧ, сійӧ избавитчӧма ӧні обязанностьысь нуны моральнӧй кывкутӧм Нацияяс лигалӧн бесславнӧй делӧясысь, а „СССР-ӧс Нацияяс лигаысь бокын“ кольӧмысь кывкутӧм ставнас водӧ Нацияяс лига вылӧ да сылӧн англо-французскӧй режиссеръяс вылӧ. Мӧд-кӧ, СССР ӧні абу нин йитчӧма Нацияяс лигалӧн пактӧд да ӧнісянь кутас имеитны свободнӧй кияс.

Оз ковмы нин сёрнитны, мый ачыс обстановкаыс, кодын гӧтӧвитсис да примитсисны Нацияяс лигалӧн резолюцияыс, кодӧс веськӧдӧма СССР-лы паныд, разоблачайтӧ скандальнӧй махинацияяс, кодъясӧ босьтчисны Нацияяс лигаын англо-французскӧй представительяс индӧм цельсӧ шедӧдӧм могысь. Кыдзи тӧдса, Нацияяс лигалӧн Сӧвет состоитӧ 15 шленысь, СССР-ӧс „исключитӧм“ йылысь резолюция вӧсна жӧ вӧлі сетӧма сӧмын 7 гӧлӧс тайӧ 15-сьыс, мӧдногӧн кӧ резолюция примитӧма лига Сӧветса шленъяслӧн меньшинствоӧн. Сӧветса мукӧд 8 шленыс относитчӧны либӧ воздержитчысьяс лыдӧ, либӧ отсутствуйтысьяс лыдӧ. Сизим государствоса представительяслӧн составыс, кодъяс голӧсуйтісны СССР-ӧс „исключитӧм“ вӧсна, висьталӧ ачыс ас вӧснаыс: тайӧ сизим лыдас пырӧны—Англия, Франция, Бельгия, Боливия, Египет, Южно-Африканскӧй союз, Доминиканскӧй республика.

Татшӧм ногӧн, Англия да Франция, кодъяс имеитӧны ставсӧ 89 миллион население, Бельгия Боливия, Египет, Южно-Африканскӧй союз да Доминиканскӧй республика вылӧ мыджсьӧмӧн, кодъяс имеитӧны ӧтлаын ставсӧ 38 миллион население, примитісны решение Сӧветскӧй Союзӧс „исключитӧм“ йылысь, коді имеитӧ 183 миллион население. 127 миллион населениелӧн случайнӧ подберитӧм „представительяс“ „исключітісны“ СССР-ӧс сылӧн 183 миллион населениеӧн.

Но и тайӧ гӧлӧсъяссӧ получитӧм могысь англо-французскӧй представительяслы ковмис прибегнитны гӧлӧсуйтан лун водзвылын особӧй махинацияясӧ Лига Сӧветса шленъяслысь состав вежӧм кузя. Сӧвет заседание водзвылын Нацияяс лигалӧн Ассамблея пыр вӧлі тыртӧма Сӧветса шленъяс составӧ, непостояннӧй местаяс вылӧ,—южно-африканскӧй союзса да Боливияса представительясӧс (бӧръясӧ бӧрйӧма мӧдысь) да сідз шусяна временнӧй местаяс вылӧ—Египетса представительӧс. Сідзкӧ, 7 представитель лыдысь, кодъяс гӧлӧсуйтісны Лига Сӧветын СССР-ӧс „исключитӧм“ вӧсна, куим представительӧс вӧлі подберитӧма специальнӧ. Тайӧ скандальнӧй махинацияяснас Нацияяс лигаын англияса да францияса представительяс дзикӧдз орӧдісны декабрь 14 лунся асланыс гӧлӧсуйтӧмлысь быдсикас политическӧй да моральнӧй вес.

Абу сомнение, мый татшӧм скандальнӧй махинацияясыс вермисны лоны диктуйтӧмаӧсь сӧмын политическӧй реакциялӧн да моральнӧй упадоклӧн сійӧ атмосферанас, коді царитӧ ӧні нацияяс лига „сфераясын“.

Мый сулалӧны Нацияяс лигалӧн решениеясыс, кодъясӧс примитӧма татшӧм атмосфераас, абу сьӧкыд гӧгӧрвоны.

СНИМОК ВЫЛЫН: Колхозса председатель С. К. Братиков да шабді вӧдитысь звеньевая У. О. Стригалева пröверяйтӧны шабді кӧйдыс сійӧс государстволы сдайтӧм водзвылын. (Гомельскӧй обл.)

Машинаяс используйтны тыр нагрузкаӧн

Мордінса „Ён вын“ колхозын (Кӧрткерӧс район), нянь вартӧм мунӧ вывті ньӧжйӧ. Торйӧн омӧля нянь вартӧмӧн веськӧдлӧ 6-ӧд бригадаса бригадир Попов Изосим Андреевич. Тайӧ бригадаыслӧн 500 чумали ид куйлӧ вартан машина дорын. Бригадир Попов эз на мӧвпыштлы тайӧ няньсӧ спаситӧм йылысь. Вартан машина бездействуйтӧ нин 25 лун, а сійӧс ремонтируйтӧм кузя ни бригадир, ни колхозлӧн правление эз вӧчны некутшӧм практическӧй удж. Сідз жӧ абу котыртӧма и киӧн вартӧм.

Вартӧмлӧн татшӧм ненормальнӧй положениеыс вайӧдіс сыӧдз, мый „Ён вын“ колхоз талунӧдз на эз тырт натуроплата мынтан план, а сідз жӧ эз вермы лӧсьӧдны аслыс кӧйдыс фонд. Делӧыс ӧні сы сайын, медым колхозын имеитчысь став машинаяс тыр нагрузкаӧн используйтӧмӧн да киӧн вартӧм ӧттшӧтш котыртӧмӧн помавны став нянь вартӧм.

Колхозник А. А. Шевелев.

Передовӧй йӧз пырӧны партияӧ

Нювчимса чугунолитейнӧй заводса парторганизация ассыс радъяссӧ содтӧ заводса передовӧй йӧз пыысь медбуръяссӧ ВКП(б) радъясӧ примитӧмӧн. Бӧръя лунъясӧ заводскӧй парторганизация ВКП(б) шленӧ кандидатъясӧн примитіс литейщик стахановец Николай Иванович Анисимов ёртӧс. Анисимов ёрт 21 во уджалӧ производство вылын. Сійӧ заводын стахановскӧй движение котыртӧмын инициатор. Заводса рабочӧйяс Анисимов ёртлысь кандидатурасӧ выдвинитісны Нювчимса поселковӧй Сӧветса депутатӧ.

Партияӧ примитӧмъяс пын эмӧсь и заводса интеллигенциялӧн медбур представительяс. Например, детсадса воспитанница-отличница Преловская Любовь Дмитриевна, коді 10-ӧд вӧнин уджалӧ челядьӧс воспитайтӧмын. Преловская ёрт 1934 восянь талунъя лунӧдз—поселковӧй Сӧветын активнӧй шлен. Преловская ёртӧс выдвинитӧма поселковӧй Сӧветса депутатӧ кандидатӧн.

Макарова Вера Валериановна заводса общественностьлы тӧдса, кыдзи сберкассаса ӧти медбур работник. Сылӧн производственнӧй стажыс—16 во. Сберкассаын контролерӧн уджалӧмӧн Макарова ёрт систематическӧя содтӧдӧн тырталӧ финансовӧй планъяс, мыйысь сійӧс не ӧтчыдысь нин вӧлі премируйтлӧма. Ӧні заводса парторганизация Макарова ёртӧс, кыдзи заводса интеллигенциялысь достойнӧй представительӧс, примитіс ВКП(б) шленӧ кандидатӧн.

Заводса парторг Н. ШЕБОЛКИН.

Быд избирательӧс тӧдмӧдны местнӧй Сӧветса депутатӧ кандидат олӧмӧн да уджӧн

Кута честьӧн служитны народлы

Тайӧ лунъясӧ Парчегса 19-ӧд номера избирательнӧй округын вӧлі избирательясӧн Сыктывдінса районнӧй Сӧветса депутатӧ кандидат Дмитрий Петрович Лыткинкӧд встреча. Встреча вылын присутствуйтісны 100 гӧгӧр морт—Клим Ворошилов нима колхозса колхозникъяс да колхозницаяс. Лыткин ёрт, кодӧс пӧся встретитісны избирательяс, выступитіс речӧн, кодӧс ми печатайтам улынджык, дженьдӧдӧмӧн.

Д. П. Лыткин ёрт речысь

Избиратель ёртъяс! Ме благодарита Тіянӧс сыысь, мый Ті менсьым кандидатураӧс выдвинитінныд Сыктывдінса районнӧй Сӧветса депутатӧ, мыйӧн меным сетінныд ыджыд доверие. Быд сӧветскӧй гражданинлы ыджыд шуд—лоны народлӧн избранникӧн да честьӧн нӧртны олӧмӧ сылысь вӧлясӧ, мӧвпъяссӧ.

Ме должен заверитны Тіянӧс, ёртъяс, мый Тіянлысь доверие ме зіля оправдайтны сідзи, кыдзи сійӧс оправдайтӧны миян народлӧн верноӧй пиян, ленинско-сталинскӧй партиялӧн достойнӧй шленъяс.

Ме—ВКП(б) шленӧ кандидат, сӧветскӧй организацияса руководитель. Миян странаын ӧдйӧ быдмӧны да дзоридзалӧны народнӧй талантъяс. Тайӧ позяна сӧмын миян социалистическӧй рӧдинаын, коді олӧ да дзоридзалӧ Сталинскӧй Конституция шонді улын. Миян Конституция—сійӧ чудеснӧй документ, коді провозглашайтіс социализмлысь принцип: быдӧнсянь сылӧн способностьяс серти, быдӧнлы сылӧн удж серти сы могысь, медым производительнӧй вынъяс быдмӧм серти вуджны коммунистическӧй принцип вочасӧн олӧмӧ пӧртӧмӧ, коді провозглашайтӧ быдӧнсянь сылӧн способностьяс серти, быдӧнлы сылӧн потребностьяс серти.

Олам ми сталинскӧй эпохаын. Кык сталинскӧй пятилетка вежисны миян рӧдинаын чужӧмбансӧ. Миян мог, коймӧд сталинскӧй пятилетней план став участокъяс вылын успешнӧя олӧмӧ пӧртӧмӧн, добитчыны вӧвлытӧм гырысь победаяс. Бӧръя вояс чӧжӧн содіс СССР-лӧн международнӧй вес.

Бӧръя событиеяс яръюгыда петкӧдлісны международнӧй положениеын СССР-лысь ыджыд рольсӧ. Миян доблестнӧй Краснӧй Армия, Сӧветскӧй правительстволысь да народлысь вӧля олӧмӧ пӧртӧмӧн, век кежлӧ мездіс панскӧй игоысь Западнӧй Украинаса да Западнӧй Белоруссияса трудовӧй народъясӧс. Ми уверенӧсь, мый сідз жӧ лоас и ӧні, кор миян армия отсалӧ трудовӧй финскӧй народлы шыбытны аслас пельпомъяс вылысь иностраннӧй империалистъяслысь гнуснӧй наемникъясӧс, кодъяс спровоцируйтісны СССР-кӧд война.

Ставыс тайӧ тыртӧ миянлысь сьӧлӧмъяс законнӧй гордостьӧн да ыджыд радлунӧн.

Некымын кыв висьтала ас йылысь. Меным 29 арӧс. Бать-мам менам Озёл сиктса крестьяна. Крестьянин писянь ме быдми руководящӧй Сӧветскӧй работникӧдз. Ӧні ме занимайта Сыктывдінса райфоын юралысьлысь пост.

Заверяйта Тіянӧс, избиратель ёртъяс, мый ме и водзӧ вылӧ кута честнӧя служитны рӧдиналы, народлы. Оправдайта сійӧ ыджыд довериесӧ, кодӧс Ті меным ӧні сетанныд. (Аплодисментъяс).

Константин Петрович Гилев

Гилев Константин Петрович чужліс 1897 воын Позтыкерӧс сиктын, шӧркодя олысь крестьянин семьяын. Ассыс трудовӧй деятельностьсӧ сійӧ заводитіс 12 арӧссянь. 1909 воын Константин батьскӧд ветліс Уральскӧй заводъясӧ пес керавны.

1918 воын империалистическӧй война фронт вывсянь Константин Петрович вуджӧ гражданскӧй война фронт вылӧ. Краснӧй Армияын служитӧ 1921 воӧдз.

1930 воын Гилев ёрт аслас семьяӧн пырӧ Позтыкерӧсса „Смел котыр" колхозӧ. 1930 восянь 1933 воӧдз уджалӧ шпаллӧсысьӧн. И пыр тадзи, талунъя лунӧдз, Константин Петрович Гилев ёрт ударнӧя уджалӧ вӧрлэдзӧмын да колхознӧй производство вылын.

АГИТАЦИЯӦН ШЫМЫРТІ СТАВ БӦРЙЫСЬЫСЬЯСӦС

Медым избирательяс дӧверитісны нуӧдны агитация Кӧрткерӧсса сельскӧй Сӧветса депутатӧ кандидат Фома Егорьевич Коюшев ёрт вӧсна. Тайӧ почетнӧй да кывкутана делӧ. И медым тайӧ довериесӧ тырвыйӧ оправдайтны, ме сьӧлӧмсянь босьтчи уджӧ.

Предвыборнӧй собрание бӧрын, кӧні менӧ выдвинитісны дӧверенӧй мортӧн, ме бӧрйысьысьяс пӧвсын нуӧді нин 4 беседа. Сійӧ бӧрйысьысьяскӧд, кодъясӧс ог вермы шымыртны коллективнӧй беседаясӧн, сёрнита на ордӧ гортаныс ветлӧмӧн да подробнӧя быд бӧрйысьысьлы висьтала выдвинитӧм кандидат Коюшев ёрт удж да олӧм йылысь.

Доверенӧй лицо Степан Александрович Казаков.

Кандидатъяслӧн избирательяскӧд встречаяс

Сыктывдінса районнӧй Сӧветӧ да районувса сельскӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс кузя избирательнӧй округъясын организованнӧя да ыджыд кыпыдлунӧн муналӧны местнӧй Сӧветъясса депутатъясӧ кандидатъяслӧн асланыс избирательяскӧд встречаяс.

Тайӧ встречаясыс демонстрируйтӧны миян народлысь единство. Предвыборнӧй собраниеяс вылын быд выступайтысь чуксалӧ избирательясӧс, медым найӧ тавося декабрь 24 лунӧ ставныс гӧлӧсуйтасны коммунистъяс да беспартийнӧйяс сталинскӧй блоклӧн кандидатъяс вӧсна.

Декабрь 16 лун кежлӧ Сыктывдін районын асланыс избирательяскӧд встретитчисны районнӧй Сӧветса депутатъясӧ выдвинитӧм 12 кандидат да сельскӧй Сӧветъясса депутатъясӧ выдвинитӧм 62 кандидат.

Декабрь 15 лунӧ Выльгортса 14-ӧд номера избирательнӧй округса бӧрйысьысьяслӧн вӧлі встреча районнӧй Сӧветса депутатӧ асланыс кандидат Людьмила Афанасьевна Осипованкӧд.

Стенгазета—большевистскӧй агитатор

Ӧнія избирательнӧй кампание стенгазетъяс водзӧ сувтӧдіс зэв важнӧй да кывкутана мог—систематическӧя освещайтны бӧрйысьӧмъяс кежлӧ лӧсьӧдчӧм да нуӧдны местнӧй Сӧветъясӧ выдвинитӧм кандидатъяс вӧсна большевистскӧй агитация. Найӧ збыльысь долженӧсь лоны большевистскӧй агитаторъясӧн.

Миян районын да райцентрын петысь торъя стенгазетъясса редколлегияяс ассыныс тайӧ обязанностьсӧ олӧмӧ пӧртӧмӧ босьтчисны ёна сёрмӧмӧн, а мукӧдъясыс весиг эз лыддьыны коланаӧн босьтчыны тайӧ почетнӧй уджас. Райпотребсоюз бердса комсомольскӧй организациялӧн да месткомлӧн орган „За культурную торговлю" декабрь 10 лунӧ вӧлись йӧзӧдіс районнӧй да Выльгортса сельскӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс кузя избирательнӧй округъяслысь номеръяс да районнӧй да сиктса Сӧветъясса депутатъясса депутатъясӧ выдвинитӧм кандидатъяслысь списокъяс, сэк, кор колӧ нин нуӧдны медся паськыд агитация выдвинитӧм кандидатъяс вӧсна.

Сыктывдін вӧрпромхозса парторг Казаков да месткомса председатель Кузиванов ёртъяс ньӧти оз донъявны избирательнӧй кампаниеын стенгазеталысь рольсӧ. Найӧ лэдзӧны „Вӧрлэдзысь" стенгазета, коді петавлӧ сӧмын революционнӧй праздник лунъяс кежлӧ. Местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс кузя избирательнӧй кампание дырйи вӧрпромхозын эз пет стенгазетлӧн ни ӧти номер. Вӧрпромхозын стенгазета не лэдзны, некыдзи оз позь. Тані лыддьыссьӧ 30 работник. Тайӧ Сыктывдінса райцентрын медыджыд коллектив. И со парторг да местком беспечность вӧсна таыджда коллектив оз имеит стеннӧй газета.

Стенгазеталӧн абутӧмлун сетіс нин асьсӧ тӧдны. Вӧрпромхозса работникъяс, кыдзи Виноградов, Потапов да мукӧд оз тӧдны кутшӧм округъясӧ найӧ пыроны районнӧй да сельскӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс кузя.

Стенгазетъясса редколлегияяслӧн мог—вӧчны ассыныс газетъяс збыльысь большевистскӧй агитаторъясӧн. Лэдзны найӧс систематическӧя, стенгазетъяс гӧгӧр стенкоръяслысь актив котыртӧмӧн.

Нювчимса избирательнӧй округъясын

Нювчимся поселковӧй Сӧветӧ бӧрйысьӧмъяс кузя избирательнӧй округъясын организованнӧя мунӧ выдвинитӧм кандидатъяс вӧсна большевистскӧй агитация. Медбур агитаторъяс, кыдзи средней школаса учительница София Николаевна Вишневская, асланыс округъясысь став бӧрйысьысьясӧс бура тӧдмӧдісны поселковӧй Сӧветӧ выдвинитӧм кандидатъясӧн да бӧрйысян техникаӧн.

Босьтам пример вылӧ Слободскӧй 10-ӧд номера избирательнӧй округ, кӧні агитаторӧн уджалӧ Вишневская ёрт. Тайӧ округас лыддьыссьӧ 47 избиратель. Тайӧ йӧз пиысь оз сюр сэтшӧм морт, коді эскӧ оз тӧд аслас кандидат да сылӧн биография йылысь. Медым таын убедитчыны ме вайӧда татшӧм фактъяс.

Неважӧн ме пыралі заводса вӧвлӧм работница, ӧні пенсионерка, Семечкова Августа ордӧ. Семечкова Августалы—60 арӧс. Сыкӧд беседаын тыдовтчис, мый агитатор Вишневская ёрт уджалӧма торйӧн быд избирателькӧд, тӧдмӧдӧма найӧс выдвинитӧм кандидатъяс олӧмӧн да уджӧн. Ме сетала вопросъяс:

— Кор лоӧ местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысян лун?

— 1939 вося декабрь 24 лунӧ.—Увереннӧя вочавидзӧ Августа Семечкова.

— Кӧні кутас нуӧдсьыны гӧлӧсуйтӧмыс да кутшӧм кадын?

— Ми гӧлӧсуйтны мунам заводскӧй клубӧ,—сьӧлӧмсянь висьталӧ Семечкова ёрт,—а гӧлӧсуйтӧмыс кутас мунны 6 час асывсянь 12 час войӧдз.

— А код вӧсна ті кутад гӧлӧсуйтны?

— Ме гӧлӧсуйта поселковӧй Сӧветса депутатӧ выдвинитӧм кандидат Владимир Алексеевич Соколов ёрт вӧсна, да райсоветса депутатӧ кандидат Суровцева ёрт вӧсна.

Нювчим поселокын уджалысь агитаторъяс эз вунӧдны тӧдмӧдны избирательясӧс и международнӧй положениеӧн. Ленинскӧй 8-ӧд номера избирательнӧй округын агитатор Валаховская, например, быд беседа нуӧдігӧн избирательясӧс тӧдмӧдӧ бӧръя событиеясӧн. Сійӧ бура да кужӧмӧн используйтӧ географическӧй картаяс. Валаховская агитационнӧй уджлӧн результатыс тыдалӧ нин. Ленинскӧй 8-ӧд номера избирательнӧй округса домохозяйкаяс Семечкова, Тимина, Васильева да мукӧд, кодъяскӧд ме беседуйті, бура тӧдӧны международнӧй положениеысь основнӧй вопросъяс. Юалӧм вылӧ: мый вӧчсьӧ ӧні Финляндияын, найӧ вочавидзисны, мый миян доблестнӧй Краснӧй Армия отсалӧ ӧні трудовӧй финскӧй народлы мездысьны белофинскӧй правительство иго улысь.

Татшӧм примеръяссӧ позьӧ вайӧдны уна, но тайӧ нин тырмымӧн, медым донъявны торъя агитаторъяслысь уджсӧ. **Шеболкин.**

Рытыввыв Европаын война

ПАРИЖ, 15. (ТАСС). Тӧрыт рытнас Парижын йӧзӧдӧма коммюникеын висьтавсьӧ: „Вогезыын да Блис ю вылын лоисны разведывательнӧй отрядъяс костын вель ӧн стычкаяс“. Талун асывнас йӧзӧдӧм юӧртӧмын индыссьӧ, мый фронт вылын нинӧм существеннӧй тор эз ло“.

БЕРЛИН, 15. (ТАСС). Германскӧй армиялӧн верховнӧй командование юӧртӧ:

„Ӧти английскӧй бомбардировщик, коді тӧрыт вӧчис налёт Борсиум ді вывса германскӧй аэродром база вылӧ, вӧлі вӧтлӧма миян противовоздушнӧй оборонаӧн. Кык мукӧд английскӧй самолёт зільлісны атакуйтны Зільт ді. Лунлӧн мӧд джынйын Северо Фризскӧй діяс районын пансис английскӧй да германскӧй боевӧй позицияяс костын грандиознӧй воздушнӧй бой. Уськӧдӧма 10 английскӧй самолёт. Ӧти германскӧй самолёт вӧчис ва вылӧ вынужденнӧй пуксьӧм.

Рытыввылын мукӧдлаас—абу некутшӧм торъя событиеяс“.

ЛОНДОН, 15. (ТАСС). Авиация кузя английскӧй министерство йӧзӧдіс татшӧм юӧртӧм: „Бӧръя 24 час чӧжӧн английскӧй самолётъяслӧн вель ыджыд отрядъяс действуйтісны Севернӧй море районын. Самолётъяс отрядысь ӧти встретитчис Гелголанд бухта весьтын неприятель самолётъяслӧн гырысь соединениекӧд. Лоис чорыд бой. Уськӧдӧма 4 „Мессершмидт“ истребитель да 3 английскӧй самолёт“.

Лондон, 15. (ТАСС). Тӧрыт общинаяс палатаын Чемберлен висьталіс, мый войналӧн первой куим тӧлысь чӧж—сентябрь, октябрь да ноябрь—погибнитіс 2.100 морт салдат, офицеръяс да мукӧд чинъяс, различнӧй военнӧй операцияясын непосредственнӧй участие примитысьяс 1914 вося войналӧн первой куим тӧлысь чӧжын погибнитысьяс лыддьысясны 12.500 морт.

Маннергеймовскӧй Финляндияын белӧй террорлӧн разгул

НЬЮ-ЙОРК, 15. (ТАСС). Нейтральнӧй странаясысь юӧртӧмъяс висьталӧны сы йылысь, мый маннергеймовскӧй Финляндияын заводитчис маннергеймовскӧй клика са политикаӧн недовольнӧй гражданалы паныд белӧй террорлӧн разгул.

Копенгагенсянь юӧртӧмын Юнайтед пресс агентство передайтӧ, мый тайӧ лунъясӧ финляндскӧй властьясӧн казнитӧма ӧти капитан, кодӧс мыждӧма „изменаысь“.

ЛОНДОН, 15. (ТАСС). Цензура вылӧ видзӧдтӧг, английскӧй печатьын печатайтӧма сообщение, мый Финляндияын кӧдчӧны финлядскӧй салдатъяс пӧвсын недовольство содӧм йылысь сведениеяс. Салдатъяслысь пыр ӧнджыка содысь недовольство пӧдтӧм вылӧ белофинъяслӧн командование принимайтӧ чорыд мераяс. „Дейли Геральд“ газет помещайтӧ Британ Юнайтед пресс агентствоысь Бергенсянь юӧртӧм сы йылысь, мый финляндскӧй военнӧй суд приговоритіс смертнӧй казньӧ куим финляндскӧй салдатӧс, „государственнӧй изменаысь“ найӧс мыждӧмӧн. Приговорсӧ пӧртӧма олӧмӧ.

Кута тышкасьны колхозъясӧс ёнмӧдӧм вӧсна

Менам бать доброволецӧн участвуйтлӧма гражданскӧй войнаса бойяс вылын. Фронт вылӧ мунігӧн бать висьталӧма, мый сійӧ кутас тышкасьны уджалысь йӧзлы, гӧль крестьяналы вӧльнӧй, шуда олӧм завоюйтӧм вӧсна.

Збыльмисны батьлӧн кывъяс. Олам ми ӧні шуда, гажа олӧмӧн. Татшӧм олӧмыс заводитчис колхозӧ пырӧмсянь. Колхозын честнӧя да добросовестнӧя уджалӧмӧн уна колхозникъяс, а сы лыдын тшӧтш и ме завоюйтім зажиточнӧй олӧм. Колхознӧй стройлӧн победа лунысь-лун лоӧ тӧдчанаджык, ыджыдджык. Ме, например, трудоденьяс вылӧ быд во пӧлучита 3—4 килограммысь не этшаджыкӧн нянь. Нянь тырмӧ не сӧмын во вуджны, но и кольӧ запасӧ

Колхозъяслы квалифицированнӧй кадръяс лӧсьӧдӧм имеитӧ ыджыд тӧдчанлун. Тайӧс гӧгӧрвоӧмӧн ме локті велӧдчыны Выльгортса районнӧй колхознӧй школаӧ. Ме пукта став вын да кужӧмлун, медым тайӧ школасӧ бура помалӧмӧн лоны квалифицированнӧй колхознӧй работникӧн. Ме и водзӧ кута тышкасьны колхозъясӧс ёнмӧдӧм вӧсна.

РКШ-са курсант
Н. И. Чабанов.

Сыктывдінса да Пальса вӧрпромхозъясын IV-ӧд кварталса вӧрлэдзан план тыртӧм йылысь декабрь 15 лун кежлӧ сводка

(*пӧчентъясӧн*)

Вӧрпунктъяс	Пӧрӧдӧма		Кыскӧма		Уджалӧ	
	Тыртӧма IV квартал заводитӧмсянь	Витлунъя ӧд	Тыртӧма IV квартал заводитӧмсянь	Витлунъя ӧд	Йӧз вын	Вӧв вын
Сыктывдін:						
Ыб	68,7	—	50,4	8,3	383	141
Шошка	49,4	—	12,9	1,4	337	159
Ставыс	59,3	—	37,5	5,9	720	300
Паль:						
Маджа	74,0	1,5	38,0	7,6	284	118
Паль	31,5	1,2	92,6	—	166	56
Шыладор	30,5	2,4	58,6	5,7	153	60
Ставыс	50,7	1,7	56,3	6,1	603	145

РАСТРАТЧИКЪЯСЛЫ НЕКУТШӦМ ПӦЩАДА

Слӧбӧдаса сельполӧн бездушнӧй руководительяс (председательыс Полин) растратчикъяскӧд оз тышкасьны, а мӧдарӧ, отсалӧны налы. Например, сельполӧн вӧвлӧм счетовод Микайлӧ Иван таргайтас 1714 шайт кооперативнӧй сьӧм, тӧвар кыскалысь Юркин Филипп Павлович—165 шайт, продавщица Коданева Клавдия Филипьевна—932 шайт. Талун кежлӧ растратчикъясӧс ставсӧ таргайтӧма 2811 шайт сьӧм.

Растратчикъяслысь тайӧ таргайтӧм сьӧмсӧ перйӧм могысь сельпоса руководительяс нинӧм оз вӧчны. Кор юалан счетовод Коданевлысь: мыйла он перйӧ растратчикъяслысь таргайтӧм кооперативнӧй сьӧм? Сійӧ нимкодь пырысь вочавидзас: „Кык растратчиклысь нинӧм перйынысӧ, а мукӧдыс ӧд коркӧ асьныс мынтасны“.

Сыктывдінса райпрокуратуралы колӧ пыр жӧ проверитны тайӧ делӧсӧ да мыжаяс вылӧ примитны колана мера.

Коданев.

Происшествие

Гражданка Анна Степановна Шуктомова тавося октябрь тӧлыссянь уджаліс Шыладор вӧрпунктса Бадья участокын вӧрлэдзысьяс общежитиеын стӧрӧжикаӧн.

Декабрь 6 лунӧ А. С. Шуктомовалӧн верӧсыс, Федор Андреевич Шуктомов нарошнӧ каяс вӧручастокӧдз да кыйӧдӧмӧн, кор оз лоны общежитиеын йӧз, пуртӧн сутшкалас ассьыс гӧтырсӧ, вӧчас 23 рана. Шуктомова регыд кулӧ.

Ф. А. Шуктомов вӧвлӧм кулак. Ӧні сійӧс арестуйтӧма. Нуӧдсьӧ следствие.

Финляндия

(Справка)

Финляндия расположитчӧма Европаса войвыв юкӧнын, Скандинавия, СССР да Эстония костын. Сійӧ занимайтліс (важ границаясын) территория 388,5 сюрс квадратнӧй километр. Финляндия став поверхностьлӧн 75 пӧчентыс вевттысьӧма вӧръясӧн. Финляндияын—35 сюрс ты да уна горнӧй юяс да потокъяс.

Финляндияса населениелӧн лыд—3.650 сюрс морт. Населениеыслӧн кык коймӧд юкӧныс занятӧсь видзму уджалӧмӧн. Став мулӧн 70 пӧчентыс принадлежитӧ помещикъяслы да кулакъяслы. Финляндияса видзму овмӧслӧн подулыс—животноводство, кодлӧн продукцияыс ёнджыкасӧ мунӧ экспорт вылӧ. Финляндияса став промышленностьлысь пӧшти джынсӧ составляйтӧ вӧр обработайтӧм. Первой места занимайтӧ деревообделочнӧй да бумажнӧй промышленность. Финляндия находитчис ыджыд экономическӧй зависимостьын гырысь капиталистическӧй странаяссянь—медвойдӧр Англиясянь. Финляндия пӧшти оз имеит рудаяс да ископаемӧй ломтас, торфысь ӧтар. Правда, Финляндия располагайтӧ „белӧй угольӧн“—уналыда порогӧсь юясӧн да водопадъясӧн, кодъяс вермӧны сетны электроэнергия 3 миллион вӧв вын мындаӧдз, но тайӧ позянлунъяссӧ используйтӧма зэв на омӧля. Финляндиялӧн основнӧй промышленнӧй районъяссӧ сосредоточитӧма страна лунвылӧ. Промышленностьын уджалӧ 184 сюрс рабочӧй.

Финляндиялӧн гырысь каръяс: столица Хельсинки (Гельсингфорс)—293 сюрс олысь, Тампере (Таммерфорс)—74,7 сюрс олысь, Випури (Выборг)—73,9 сюрс олысь.

Финляндиялы принадлежитӧны сідз жӧ уна діяс Ботническӧй да Финскӧй заливъясын, кодъяс имеитӧны ыджыд стратегическӧй тӧдчанлун. Важнӧйяс-ыс на пыись—Аландскӧй діяс, кодъяс расположитчӧмаӧсь Ботническӧй да Финскӧй заливъяс ӧтлаасянінын.

Буржуазнӧй Финляндиялӧн вооруженнӧй вынъяс-ыс состоитісны кадрӧвӧй армиясь да белогвардейскӧй типа, сідз шусяна шуцкоръяслӧн специальнӧй военнӧй организацияясысь. Мирнӧй кадся регулярнӧй армия состоитліс примернӧ 30 сюрс мортысь. Финляндия имеитӧ 200 гӧгӧр самолёт, береговӧй обороналысь 2 броненосец, 4 подводнӧй лодка, некымын торпеднӧй катеръяс да вспомогательнӧй суднояс.

Сизим нем чӧж—XII-сянь XIX нем заводитчытӧдз—Финляндия находитчис Швеция власть улын. 1808—1809 воясся русскошведскӧй война результатын сійӧс вӧлі йитӧма Россия бердӧ „Великӧй Финляндскӧй княжество“ ним улын, кодӧн веськӧдліс роч генерал-губернатор.

Самостоятельнӧй государствоӧн Финляндия первойысь лоис сӧмын Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революция результатын, коді провозгласитіс став нацияяслысь самоопределение вылӧ право. Сӧветскӧй правительство медводз признайтіс Финляндиялысь независимость.

Бӧръя кадӧдз Финляндия вӧлі буржуазнӧй республикаӧн. Конституциясӧ сылысь примитӧма 1919 воын. Финляндскӧй сейм (парламент), кодлы формальнӧ принадлежитліс странаын высшӧй законодательнӧй власть, бӧрйыссьыліс куим во кежлӧ, республикаса президент—6 во кежлӧ. Финляндияын власть дорын сулавлісны буржуазиялӧн реакционнӧй кругъяс. Коммунистическӧй партия вӧлі запретитӧма, революционнӧй рабочӧй организацияяс подвергайтчывлісны преследованиеясӧ.

Буржуазнӧй Финляндия вӧлі СССР-лы паныд империалистическӧй интригаяслӧн ӧчагӧн. Буржуазнӧй Финляндиялӧн аслас великӧй восточнӧй сосед дінӧ отношениеын враждебнӧй политикаыс торйӧн ёся петкӧдчис бӧръя кадын. Буржуазнӧй Финляндиялӧн правящӧй клина, Каяндер, Таннер, Эркко, Маннергейм да финскӧй народлӧн мукӧд палачьяс юрнуӧдӧмӧн, дзикӧдз, ӧткажитчис кырымавны СССР-кӧд договор, коді ограждайтіс эськӧ кыкнан странаыслысь безопасность.

Сійӧс, мый эз кӧсйыны вӧчны финскӧй народлӧн врагъяс, вӧчис сылӧн выль народнӧй правительство. СССР да Финляндскӧй Демократическӧй Республика костын заключитӧма взаимопомощь да дружба йылысь договор. СССР-лы 4000 квадратнӧй километр размера территория уступитӧм весьтӧ Финляндскӧй Демократическӧй Республика пӧлучитіс территория 70.000 квадратнӧй километр. Договор обеспечивайтӧ Ленинградлысь безопасность, а сідз жӧ Финскӧй народлысь мирнӧй труд, сылысь государственнӧй независимость да сійӧ границаяслысь безопасность.

Отв. редактор
А. КАРМАНОВ.

Упол. Главлита № 3720. Редакциялӧн адрес: Выльгорт, Сыктывдін район, Коми АССР.